



SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja

Druk nr 282
Warszawa, 16 marca 2012 r.

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz innych ustaw.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Sławomira Neumanna.

(-) Tadeusz Aziewicz; (-) Beata Bublewicz; (-) Jarosław Charłampowicz;
(-) Janusz Cichoń; (-) Piotr Cieśliński; (-) Zofia Czernow; (-) Zenon Durka;
(-) Janusz Dziecioł; (-) Arkady Fiedler; (-) Czesław Gluza; (-) John Abraham Godson; (-) Rafał Grupiński; (-) Iwona Guzowska; (-) Michał Jaros; (-) Andrzej Kania; (-) Sławomir Kowalski; (-) Robert Kropiwnicki;
(-) Izabela Katarzyna Mrzygłocka; (-) Sławomir Neumann; (-) Małgorzata Pepek; (-) Marek Plura; (-) Damian Raczkowski; (-) Wojciech Saługa;
(-) Krystyna Skowrońska; (-) Bożena Szydłowska; (-) Cezary Tomczyk;
(-) Radosław Witkowski; (-) Marek Wójcik; (-) Renata Zaremba.

Projekt

U S T A W A

z dnia 2012 r.

o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz innych ustaw

Art. 1. W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2010 r. Nr 211, poz. 1384 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 131, poz. 763 i Nr 234, poz. 1391) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 45b otrzymuje brzmienie:

„Art. 45b. 1. Rozliczeniem transakcji mających za przedmiot instrumenty finansowe jest ustalenie wysokości świadczeń pieniężnych i niepieniężnych wynikających z zawartych transakcji, w ramach przyjętego sposobu rozliczenia, do których są zobowiązani lub uprawnieni:

- 1) uczestnicy będący stronami tych transakcji;
- 2) Krajowy Depozyt albo spółka, której Krajowy Depozyt przekazał wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 2 lub izba rozliczeniowa (podmiot rozliczający) w przypadku, o którym mowa w art. 45h ust. 1;
- 3) uczestnicy, którzy na zasadach określonych w regulaminie podmiotu rozliczającego:
 - a) zobowiązali się wobec tego podmiotu do wykonywania obowiązków wynikających z rozliczania transakcji zawartych przez inne podmioty (uczestnicy będący stronami rozliczenia), oraz
 - b) uzyskali zgodę podmiotu zawierającego transakcje na wykonywanie obowiązków, o których mowa w pkt 1.

2. Rozrachunkiem transakcji mających za przedmiot instrumenty finansowe jest obciążenie lub uznanie konta depozytowego, rachunku zbiorczego lub rachunku papierów wartościowych prowadzonego przez Krajowy Depozyt, spółkę, której Krajowy Depozyt przekazał wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 1 pkt 1 lub przez izbę rozrachunkową (podmiot przeprowadzający rozrachunek), odpowiednio w związku z transakcją zbycia lub nabycia instrumentów finansowych, a także, odpowiednio do ustalonych w trakcie rozliczenia kwot świadczeń, uznanie lub obciążenie rachunku bankowego lub rachunku pieniężnego wskazanego przez uczestnika będącego stroną rozliczenia.”;

2) art. 45d otrzymuje brzmienie:

„Art. 45d. Jeżeli sposób rozliczenia transakcji polega na tym, że podmiot, o którym mowa w art. 45b ust. 1, zobowiązany jest do spełnienia świadczenia w wysokości stanowiącej nadwyżkę ponad wartość należnego mu świadczenia pieniężnego lub niepieniężnego, obowiązek spełnienia przez ten podmiot świadczenia w tej wysokości powstaje z chwilą zawarcia transakcji, a w przypadku, o którym mowa w art. 45h ust. 1 – z momentem przyjęcia transakcji do rozliczenia. Nie wyłącza to możliwości ustalenia innej wysokości świadczenia w przypadkach określonych w art. 45f.”;

3) art. 45e otrzymuje brzmienie:

„Art. 45e. 1. Wszczęcie postępowania upadłościowego, naprawczego, egzekucyjnego lub otwarcie likwidacji, a także podjęcie innych środków prawnych względem uczestnika lub innego podmiotu zawierającego transakcje:

- 1) na rynku regulowanym;
- 2) w alternatywnym systemie obrotu;
- 3) poza obrotem zorganizowanym – jeżeli na podstawie przepisów prawa podlegają obowiązkowi rozliczenia przez podmiot rozliczający;

- powodujących zawieszenie lub zaprzestanie dokonywania przez niego spłaty zadłużeń albo ograniczających jego zdolność w zakresie swobodnego rozporządzania swoim mieniem, w tym zawieszenie działalności banku w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe, nie wywołuje skutków prawnych w stosunku do środków znajdujących się na koncie depozytowym, rachunku zbiorczym, rachunku papierów wartościowych, rachunku pieniężnym lub rachunku bankowym tego uczestnika lub podmiotu, służącym do realizacji rozliczeń transakcji w zakresie, w jakim środki te są przeznaczone do przeprowadzenia rozrachunku transakcji w podmiocie przeprowadzającym rozrachunek, chociażby postępowanie zostało wszczęte, likwidacja otwarta lub inny środek prawny został podjęty przed przeprowadzeniem jej rozrachunku.

2. Środki prawne, o których mowa w ust. 1, nie wywołują skutków prawnych wobec podmiotu uprawnionego z zabezpieczenia w stosunku do przedmiotu zabezpieczenia ustanowionego przez uczestnika lub przez inny podmiot zawierający transakcje:

- 1) na rynku regulowanym;
- 2) w alternatywnym systemie obrotu;
- 3) poza obrotem zorganizowanym – jeżeli na podstawie przepisów prawa podlegają obowiązkowi rozliczenia przez podmiot rozliczający;

na rzecz innego uczestnika lub na rzecz podmiotu rozliczającego, na zasadach określonych w regulaminie podmiotu rozliczającego.

3. Podmiot przeprowadzający rozrachunek transakcji jest uprawniony do wykorzystania:
 - 1) środków, o których mowa w ust. 1, należących do podmiotu zawierającego transakcję, o którym mowa w art. 45g ust. 1 oraz;
 - 2) ustanowionych przez ten podmiot zabezpieczeń, o których mowa w ust. 2- w celu dokonania rozrachunku zawartej przez ten podmiot transakcji, także w przypadku, gdy jej rozliczenie następuje w sposób, o którym mowa w art. 45h.”;

- 4) w art. 45f ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku braku środków na koncie depozytowym, rachunku bankowym wskazanym przez stronę rozliczenia, rachunku zbiorczym, rachunku papierów wartościowych lub rachunku pieniężnym uczestnika będącego stroną transakcji albo stroną rozliczenia, potrzebnych do przeprowadzenia rozrachunku transakcji, podmiot przeprowadzający rozrachunek określa transakcje, których rozrachunek ulega zawieszeniu.”;

- 5) po art. 45f dodaje się art. 45g-45h w brzmieniu:

„Art. 45g 1. Podmiot zawierający transakcje podlegające rozliczeniu, niebędący uczestnikiem zobowiązany do wykonywania obowiązków wynikających z rozliczania tych transakcji, może wykonywać zobowiązania wynikające z tych transakcji wyłącznie za pośrednictwem uczestnika będącego stroną rozliczenia, na zasadach określonych w ustawie oraz w regulaminie podmiotu rozliczającego.

2. W przypadku gdy rozliczanie transakcji następuje w sposób, o którym mowa w art. 45h, przed rozpoczęciem wykonywania przez uczestnika będącego stroną rozliczenia obowiązków wynikających z rozliczeń transakcji, o których mowa w ust. 1, jest on obowiązany do:
 - 1) uzyskania od podmiotu zawierającego transakcje pisemnego oświadczenia, w którym wyraża on zgodę na wykonywanie przez tego uczestnika obowiązków wynikających z rozliczeń zawieranych przez niego transakcji;
 - 2) przekazania oświadczenia, o którym mowa w pkt 1, podmiotowi rozliczającemu.
3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 i 2:
 - 1) podmiot rozliczający staje się uprawniony do żądania spełnienia świadczeń wynikających z transakcji zawartych przez podmiot, o którym mowa w ust. 1, wobec uczestnika będącego stroną rozliczenia;
 - 2) uczestnik będący stroną rozliczenia nie może powoływać się wobec podmiotu rozliczającego na zarzuty związane ze stosunkiem prawnym łączącym go z podmiotem zawierającym transakcje.

4. Cofnięcie zgody, o której mowa w ust. 2 pkt 1, lub zajście innego zdarzenia prawnego, które powoduje brak podstaw prawnych do dalszego wykonywania przez uczestnika będącego stroną rozliczenia obowiązków wynikających z transakcji zawieranych przez podmiot udzielający zgody, wywołuje skutki prawne od chwili wygaśnięcia zobowiązania tego uczestnika wobec podmiotu rozliczającego do wypełniania obowiązków związanych z rozliczaniem tych transakcji. Z chwilą powzięcia przez uczestnika będącego stroną rozliczenia wiadomości o odwołaniu zgody albo o innym zdarzeniu prawnym, które powoduje brak podstaw prawnych do dalszego wykonywania przez uczestnika będącego stroną rozliczenia obowiązków wynikających z transakcji zawieranych przez podmiot udzielający zgody, jest on obowiązany niezwłocznie wystąpić o rozwiązanie lub zmianę umowy o uczestnictwo w tym zakresie.
5. Rozwiązanie lub zmiana umowy o uczestnictwo w podmiocie rozliczającym, zawartej przez uczestnika będącego stroną rozliczenia transakcji zawieranych przez inny podmiot, nie ma wpływu na obowiązki wynikające z rozliczeń transakcji, które zostały zawarte przed jej rozwiązaniem lub zmianą.

Art. 45h 1. Sposób rozliczenia transakcji może polegać na wstąpieniu przez podmiot rozliczający w prawa i obowiązki strony transakcji względem:

- 1) drugiej strony transakcji - jeżeli druga strona transakcji jest uczestnikiem i zobowiązała się wobec podmiotu rozliczającego do wykonywania obowiązków wynikających z rozliczania zawieranych przez nią transakcji albo;
 - 2) uczestnika będącego drugą stroną rozliczenia transakcji - w przypadku, o którym mowa w art. 45g.
2. Regulamin podmiotu rozliczającego określa rodzaje transakcji, które podlegają rozliczeniu w sposób, o którym mowa w ust. 1, warunki oraz moment przyjęcia tych transakcji do rozliczenia, a także zakres odpowiedzialności podmiotu rozliczającego z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań wynikających z tych transakcji. Regulamin podmiotu rozliczającego może także określać szczególne przypadki, w których ze względu na bezpieczeństwo i płynność rozliczeń, zobowiązanie do spełnienia świadczenia rozliczeniowego wygasa przez spełnienie innego świadczenia (świadczenie zastępcze). Wysokość świadczenia zastępczego powinna zostać określona w sposób, który nie prowadzi do pokrzywdzenia podmiotu uprawnionego do jego otrzymania.
 3. Z chwilą przyjęcia transakcji do rozliczenia w sposób, o którym mowa w ust. 1, prawa i obowiązki z niej wynikające wygasają w stosunkach pomiędzy stronami tej transakcji, a w to miejsce:
 - 1) w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 – strona transakcji staje się uprawniona lub zobowiązana do świadczenia ustalonego

- w wyniku rozliczenia tej transakcji w stosunku do podmiotu rozliczającego (świadczenie rozliczeniowe), albo
- 2) w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2:
 - a) strona transakcji staje się uprawniona lub zobowiązana do świadczenia w zakresie wynikającym z transakcji w stosunku do uczestnika, który na podstawie zawartej z nią umowy zobowiązał się do wykonywania zadań strony rozliczenia zawieranych przez nią transakcji,
 - b) uczestnik, o którym mowa w lit. a, staje się uprawniony lub zobowiązany do świadczenia rozliczeniowego w stosunku do podmiotu rozliczającego
- (nowacja rozliczeniowa).
 4. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, uczestnik będący stroną rozliczenia jest uprawniony do spełnienia świadczenia rozliczeniowego ze środków pieniężnych lub instrumentów finansowych podmiotu, który zawarł transakcję.
 5. Skierowanie przez strony transakcji do rozliczenia, oznacza, że wyrażają one zgodę na zasady i sposób jej rozliczenia określone w regulaminie podmiotu rozliczającego.
 6. Ustalenie świadczenia rozliczeniowego następuje na podstawie treści stosunków zobowiązaniowych wynikających z zawartych transakcji, z uwzględnieniem art. 45d.
 7. Od chwili przyjęcia transakcji do rozliczenia przez podmiot rozliczający uczestnik będący stroną rozliczenia i podmiot rozliczający mogą powoływać się wyłącznie na zarzuty wynikające ze stosunków prawnych powstałych w miejsce zawartych transakcji, z uwzględnieniem art. 45g ust. 3 pkt 2.
 8. Jeżeli w dniu albo po dniu dokonania rozrachunku transakcji zawartej przez podmiot nie będący stroną rozliczenia, lecz przed dniem zapisania na rachunku papierów wartościowych tego podmiotu nabywanych przez niego w wyniku tej transakcji instrumentów finansowych, nastąpiło ustalenie prawa do pożytków z tych instrumentów finansowych, uczestnik będący stroną rozliczenia - z chwilą otrzymania tych pożytków - staje się zobowiązany do ich wydania stronie transakcji.
 9. Świadczenie, o którym mowa w ust. 3 pkt 2 lit. a, staje się wymagalne z dniem dokonania rozrachunku transakcji.
 10. Spełnienie świadczenia rozliczeniowego, którego przedmiotem są papiery wartościowe:
 - 1) w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 – następuje poprzez, odpowiednio, uznanie konta depozytowego albo rachunku papierów wartościowych, wskazanego przez stronę transakcji podmiotowi rozliczającemu;
 - 2) w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 – następuje poprzez uznanie konta depozytowego, wskazanego przez stronę rozliczenia podmiotowi rozliczającemu, któremu odpowiada

rachunek papierów wartościowych prowadzony dla strony transakcji.

11. Nabycie papierów wartościowych będących przedmiotem transakcji na podstawie ust. 3 pkt 2 przez uczestnika będącego stroną rozliczenia tej transakcji powoduje powstanie po stronie tego uczestnika obowiązków określonych w przepisach rozdziału 4 ustawy o ofercie publicznej wyłącznie w przypadku, gdy papiery te pozostają zapisane na jego rachunku papierów wartościowych w dniu następującym po dniu rozrachunku tej transakcji. Przepis ten stosuje się odpowiednio do nabycia papierów wartościowych przez podmiot rozliczający na podstawie ust. 3.
12. Do nowacji rozliczeniowej nie stosuje się przepisów art. 506-525 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks Cywilny.
13. W przypadku ogłoszenia upadłości podmiotu rozliczającego, art. 85 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze stosuje się odpowiednio do stosunków prawnych powstałych w wyniku nowacji rozliczeniowej, których przedmiotem jest świadczenie rozliczeniowe ustalone na podstawie treści stosunków zobowiązaniowych wynikających z transakcji zawartych na podstawie umowy ramowej, o której mowa w art. 85 ust. 1 tej ustawy.
14. Rozliczenie transakcji w sposób, o którym mowa w ust. 1, nie powoduje powstania obowiązków podatkowych z tytułu wstąpienia w prawa i obowiązki wynikające z tej transakcji w związku z jej rozliczeniem.”;

6) w art. 48 ust. 15 i 16 otrzymują brzmienie:

- „15. Rada nadzorcza spółki, której zostało przekazane wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w ust. 1 pkt 1-6 lub ust. 2, na wniosek zarządu tej spółki, uchwała regulamin wykonywanych czynności, do którego stosuje się odpowiednio art. 50 ust. 4-7.
16. Regulamin, o którym mowa w ust. 15, oraz jego zmiany są zatwierdzane przez Komisję. Zatwierdzenie regulaminu i jego zmian, w zakresie wskazanym w art. 50 ust. 4 pkt 1, 4-6, 13, 14 i 16 oraz art. 45h ust.2 następuje po zasięgnięciu opinii Prezesa Narodowego Banku Polskiego. Przepis art. 50 ust. 3 stosuje się odpowiednio.”;

7) art. 50 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 50. 1. Rada nadzorcza Krajowego Depozytu, na wniosek zarządu, uchwała regulamin Krajowego Depozytu.
2. Regulamin Krajowego Depozytu i jego zmiany są zatwierdzane przez Komisję. Zatwierdzenie regulaminu i jego zmian, w zakresie wskazanym w ust. 4 pkt 1, 4-6, 13, 14, 16 oraz art. 45h ust.2 następuje po zasięgnięciu opinii Prezesa Narodowego Banku Polskiego.

3. Komisja odmawia zatwierdzenia zmian regulaminu Krajowego Depozytu, jeżeli proponowane zmiany są sprzeczne z przepisami prawa lub mogłyby naruszyć bezpieczeństwo obrotu.
4. W zakresie czynności wykonywanych przez Krajowy Depozyt, regulamin określa w szczególności:
 - 1) prawa i obowiązki uczestników, tryb i szczegółowe zasady postępowania w związku z nabywaniem lub utratą statusu uczestnika;
 - 2) sposób rejestracji instrumentów finansowych w Krajowym Depozycie, jak również prowadzenia przez uczestników rachunków papierów wartościowych, rachunków zbiorczych i innych rachunków związanych z obsługą rachunków papierów wartościowych;
 - 3) zasady dokonywania redukcji wartości lub liczby akcji oraz tryb dokonywania przez emitenta zwrotu wartości akcji w zakresie przeprowadzonej redukcji, w przypadku o którym mowa w art. 56;
 - 4) sposób i tryb rozliczania transakcji;
 - 5) sposób i tryb rozliczania transakcji, o których mowa w art. 7 ust. 5 i 5a, szczególne obowiązki uczestników zobowiązanych do wykonywania obowiązków wynikających z rozliczeń tych transakcji oraz środki dyscyplinujące, które mogą być podejmowane wobec takich uczestników;
 - 6) sposób obsługi rachunków pieniężnych uczestników;
 - 7) sposób obsługi realizacji zobowiązań emitentów wobec uprawnionych z papierów wartościowych;
 - 8) tryb wystawiania przez Krajowy Depozyt świadectw oraz zaświadczeń, o których mowa w art. 4063 § 2 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych;
 - 9) sposób i formę sporządzania, przekazywania oraz udostępniania wykazów, o których mowa w art. 4063 § 6 i 7 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych;
 - 10) sposób naliczania i wysokość opłat, o których mowa w art. 63, z zastrzeżeniem ust. 5;
 - 11) środki dyscyplinujące i porządkowe, które mogą być stosowane wobec uczestników naruszających obowiązki wynikające z uczestnictwa, oraz zasady i tryb ich stosowania;
 - 12) sposób postępowania i środki stosowane w związku z:
 - a) nadzorem nad zgodnością wielkości emisji rejestrowanej przez Krajowy Depozyt z liczbą papierów wartościowych znajdujących się w obrocie,
 - b) kontrolą uczestników w zakresie podejmowanych przez nich czynności w obrocie papierami wartościowymi;
 - 13) sposób funkcjonowania systemu rozliczeń i rozrachunku;

- 14) sposób organizacji systemu zabezpieczenia płynności rozliczania transakcji, w szczególności określający system gwarantowania rozliczeń transakcji zawieranych na rynku regulowanym;
 - 15) zasady funkcjonowania zespołu doradczego, o którym mowa w art. 46 ust. 5;
 - 16) moment wprowadzenia zlecenia rozrachunku do systemu rozrachunku oraz moment, od którego zlecenie rozrachunku nie może zostać odwołane przez uczestnika lub osobę trzecią.
5. Regulamin Krajowego Depozytu może stanowić, że wysokość opłat pobieranych przez Krajowy Depozyt za czynności, których przedmiotem są papiery wartościowe rejestrowane w depozycie papierów wartościowych za pośrednictwem podmiotu wykonującego poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zadania w zakresie centralnej rejestracji papierów wartościowych lub rozliczania transakcji zawieranych w obrocie papierami wartościowymi albo uprawnionego do prowadzenia poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rachunków, na których są rejestrowane papiery wartościowe, a także za czynności związane z obsługą realizacji praw wynikających z papierów wartościowych rejestrowanych w ten sposób, podlega powiększeniu o koszty usług obcych ponoszone przez Krajowy Depozyt w związku z wykonywaniem tych czynności przy udziale tego podmiotu. W takim przypadku zarząd Krajowego Depozytu podaje do wiadomości uczestników, z co najmniej dwutygodniowym wyprzedzeniem, informację o wysokości kosztów, o które powiększane są poszczególne opłaty określone w regulaminie Krajowego Depozytu.
 6. Regulamin Krajowego Depozytu, jego zmiany oraz inne, wydane na podstawie regulaminu regulacje dotyczące praw i obowiązków uczestników, Krajowy Depozyt udostępnia do wiadomości uczestników co najmniej na 2 tygodnie przed dniem ich wejścia w życie.
 7. W przypadku, jeżeli zmiany regulaminu Krajowego Depozytu nie ograniczają praw ani nie zwiększają obowiązków uczestników, Komisja może zezwolić na skrócenie czasu ich wejścia w życie.”;
- 8) art. 59 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 59. 1. Organizując i prowadząc rozliczanie transakcji, o których mowa w art. 48 ust. 2 pkt 1, Krajowy Depozyt określa w szczególności zakres obowiązków stron transakcji lub uczestników będących stronami rozliczenia, w celu prawidłowego spełnienia przez nich świadczeń pieniężnych lub niepieniężnych, wynikających z zawartych transakcji.
 2. Krajowy Depozyt organizuje i zarządza systemem gwarantującym prawidłowe wykonanie zobowiązań wynikających z transakcji.

3. Krajowy Depozyt może wystąpić jako strona transakcji zawartej na rynku regulowanym w związku z funkcjonowaniem systemu, o którym mowa w ust. 2, zgodnie z jego celem.
4. Przepisy ust. 1-3 stosuje się odpowiednio do spółki, której Krajowy Depozyt przekazał wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 2 pkt 1.”;

9) art. 68 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 68. 1. Krajowy Depozyt może, na podstawie umowy z podmiotem organizującym alternatywny system obrotu, prowadzić fundusz zabezpieczający prawidłowe rozliczanie transakcji zawieranych w tym obrocie. Do środków takiego funduszu stosuje się odpowiednio art. 45e.
2. Fundusz, o którym mowa w ust. 1, tworzony jest z wpłat uczestników. Wysokość wpłat określa Krajowy Depozyt w zależności od poziomu zobowiązań, które mogą powstać w wyniku rozliczania przez niego transakcji zawieranych przez danego uczestnika w alternatywnym systemie obrotu.
 3. Masa majątkowa funduszu, o którym mowa w ust. 1, stanowi współwłasność łączną uczestników. Nie wyłącza to możliwości indywidualnego określenia obowiązków uczestnika w związku z wykorzystaniem środków funduszu rozliczeniowego spowodowanym przez działania tego uczestnika.
 4. Krajowy Depozyt może zarządzać środkami funduszu, o którym mowa w ust. 1.
 5. Zasady tworzenia i wykorzystywania środków funduszu, o którym mowa w ust. 1, oraz związane z jego funkcjonowaniem prawa i obowiązki uczestników określa regulamin ustalany przez Krajowy Depozyt w uzgodnieniu z podmiotem organizującym alternatywny system obrotu.
 6. Przepisy ust. 1-5 stosuje się odpowiednio do spółki, której Krajowy Depozyt przekazał wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 2 pkt 2.
 7. Krajowy Depozyt lub spółka, której Krajowy Depozyt przekazał wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 2, może również prowadzić fundusze zabezpieczające prawidłowe rozliczanie transakcji zawieranych poza obrotem zorganizowanym. Do środków takich funduszy stosuje się odpowiednio art. 45e oraz ust. 2-3.”;

10) Art. 68a otrzymuje brzmienie:

„Art. 68a. 1. Przez izbę rozliczeniową rozumie się zespół osób, urządzeń i środków technicznych utworzony w celu organizacji i prowadzenia rozliczeń transakcji zawieranych:

- 1) w obrocie zorganizowanym lub;

2) poza obrotem zorganizowanym - jeżeli na podstawie przepisów prawa podlegają obowiązkowi rozliczenia przez podmiot rozliczający;

- których przedmiotem są instrumenty finansowe.

2. Przez izbę rozrachunkową rozumie się zespół osób, urządzeń i środków technicznych utworzony w celu organizacji i prowadzenia rozrachunku transakcji, o których mowa w ust. 1.

3. Izba rozliczeniowa lub izba rozrachunkowa mogą być prowadzone wyłącznie przez spółkę akcyjną.

4. Przedmiotem działalności spółki prowadzącej izbę rozliczeniową lub rozrachunkową może być wyłącznie prowadzenie izby lub wykonywanie innych czynności związanych z organizowaniem i prowadzeniem odpowiednio rozliczeń lub rozrachunku transakcji, o których mowa w ust. 1 i 2. Spółka prowadząca izbę rozliczeniową lub rozrachunkową może także, w ramach prowadzenia izby rozliczeniowej lub rozrachunkowej, odpowiednio rozliczać lub dokonywać rozrachunku innych, niż wskazane w ust. 1 pkt 2, transakcji zawartych poza obrotem zorganizowanym.

5. Prowadzenie izby rozliczeniowej lub izby rozrachunkowej wymaga zezwolenia Komisji, wydanego po zasięgnięciu opinii Prezesa Narodowego Banku Polskiego. Komisja odmawia wydania zezwolenia na prowadzenie izby rozliczeniowej lub izby rozrachunkowej, jeżeli z analizy wniosku i dołączonych do niego dokumentów wynika, że wnioskodawca nie zapewni prowadzenia działalności w sposób niezagrażający bezpieczeństwu obrotu instrumentami finansowymi lub należycie zabezpieczający interesy uczestników tego obrotu.

6. Wniosek o udzielenie zezwolenia, o którym mowa w ust. 5, powinien zawierać:

1) firmę, siedzibę i adres wnioskodawcy;

2) dane osobowe członków zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej, o ile jest przewidziana, jak również innych osób, które odpowiadają za rozpoczęcie działalności izby lub będą nią kierować;

3) informacje o kwalifikacjach zawodowych oraz dotychczasowym przebiegu pracy zawodowej osób, o których mowa w pkt 2;

4) przewidywaną wysokość kapitału własnego, pożyczek i kredytów przeznaczonych na uruchomienie izby oraz określenie sposobu finansowania działalności;

5) dane o wysokości i strukturze kapitałów wnioskodawcy oraz źródłach ich pochodzenia;

6) listę akcjonariuszy wnioskodawcy, obejmującą w stosunku do osób:

a) prawnych - dane, o których mowa w pkt 1 i 2,

b) fizycznych - imię, nazwisko, adres

- wraz ze wskazaniem posiadanej przez nich liczby akcji oraz wynikającego z nich udziału w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu i udziału w kapitale zakładowym;

7) informację o podmiotach dominujących i zależnych wobec akcjonariuszy wnioskodawcy, obejmującą dane, o których mowa w pkt 1.

7. Do wniosku, o którym mowa w ust. 6, należy dołączyć regulamin izby, listę podmiotów, które zobowiązały się do uczestnictwa w danej izbie ze wskazaniem miejsca prowadzenia przez nie działalności, oraz analizę ekonomiczno-finansową możliwości prowadzenia przez izbę rozliczeń lub rozrachunków transakcji przez okres co najmniej 3 lat.
8. Spółka prowadząca izbę niezwłocznie informuje Komisję o każdej zmianie danych, o których mowa w ust. 6 i 7.
9. Minimalna wysokość kapitału własnego spółki prowadzącej izbę rozliczeniową wynosi 10.000.000 zł.
10. Minimalna wysokość kapitału własnego spółki prowadzącej izbę rozrachunkową wynosi 5.000.000 zł.
11. Spółka akcyjna może prowadzić jednocześnie izbę rozliczeniową i izbę rozrachunkową pod warunkiem spełnienia wymogów określonych dla prowadzenia każdej z tych izb. Minimalna wysokość kapitału własnego spółki prowadzącej izbę rozliczeniową i izbę rozrachunkową wynosi 10.000.000 zł.
12. Przepisy art. 64 ust. 1-8 stosuje się odpowiednio do nadzoru sprawowanego przez Komisję nad działalnością izby rozliczeniowej i izby rozrachunkowej.
13. Do spółki prowadzącej izbę rozliczeniową lub izbę rozrachunkową przepis art. 64a stosuje się odpowiednio.
14. Spółka akcyjna prowadząca jednocześnie izbę rozliczeniową i izbę rozrachunkową, po uprzednim zawiadomieniu Komisji, może wykonywać funkcję giełdowej izby rozrachunkowej w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych. Do takiej spółki stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych dotyczące giełdowej izby rozrachunkowej, z wyłączeniem art. 14 ust. 3 i ust. 5-7, art. 16 ust. 1 zdanie drugie i art. 18 tej ustawy.
15. Do zawiadomienia, o którym mowa w ust. 14, spółka dołącza regulamin giełdowej izby rozrachunkowej, do którego stosuje się art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze i ust. 2”;

11) art. 68b otrzymuje brzmienie:

- „Art. 68b. 1. Regulamin izby rozliczeniowej i izby rozrachunkowej oraz ich zmiany są zatwierdzane przez Komisję. Zatwierdzenie regulaminu i jego zmian, w zakresie wskazanym odpowiednio w ust. 2 pkt 1-3, 6 i 7, oraz ust. 3 pkt 1-3 i 6, a także art. 45h ust.2 jest dokonywane po zasięgnięciu opinii Prezesa Narodowego Banku Polskiego. Art. 50 ust. 3 stosuje się odpowiednio.
2. Regulamin izby rozliczeniowej określa w szczególności:
 - 1) prawa i obowiązki uczestników izby rozliczeniowej, tryb i szczegółowe zasady postępowania w związku z nabywaniem lub utratą statusu uczestnika;
 - 2) sposób i tryb określania wzajemnych zobowiązań i należności uczestników izby rozliczeniowej;
 - 3) sposób i tryb rozliczania transakcji zawieranych przez uczestników;

- 4) sposób naliczania i wysokość opłat pobieranych przez spółkę prowadzącą izbę rozliczeniową za czynności dokonywane na rzecz uczestników;
 - 5) środki dyscyplinujące i porządkowe, które mogą być stosowane wobec uczestników naruszających obowiązki wynikające z uczestnictwa, oraz zasady i tryb ich stosowania;
 - 6) sposób organizacji systemu zabezpieczania płynności rozliczania transakcji;
 - 7) moment wprowadzenia zlecenia rozrachunku do systemu rozrachunku oraz moment, od którego zlecenie rozrachunku nie może zostać odwołane przez uczestnika lub osobę trzecią.
3. Regulamin izby rozrachunkowej określa w szczególności:
- 1) prawa i obowiązki uczestników izby rozrachunkowej, tryb i szczegółowe zasady postępowania w związku z nabywaniem lub utratą statusu uczestnika;
 - 2) sposób i tryb rozrachunku transakcji zawieranych przez uczestników;
 - 3) sposób obsługi rachunków pieniężnych uczestników;
 - 4) sposób naliczania i wysokość opłat pobieranych przez spółkę prowadzącą izbę rozrachunkową za czynności dokonywane na rzecz uczestników;
 - 5) środki dyscyplinujące i porządkowe, które mogą być stosowane wobec uczestników naruszających obowiązki wynikające z uczestnictwa, oraz zasady i tryb ich stosowania;
 - 6) moment wprowadzenia zlecenia rozrachunku do systemu rozrachunku oraz moment, od którego zlecenie rozrachunku nie może zostać odwołane przez uczestnika lub osobę trzecią.
4. Spółka prowadząca izbę rozliczeniową oraz spółka prowadząca izbę rozrachunkową publikują regulamin i jego zmiany w taki sposób, aby były one dostępne dla wszystkich uczestników danej izby co najmniej na 2 tygodnie przed dniem ich wejścia w życie.”;

12) art. 68c otrzymuje brzmienie:

- „Art. 68c. 1. Organizując i prowadząc rozliczenie transakcji, o których mowa w art. 68a ust. 1, izba rozliczeniowa ustala w szczególności zakres obowiązków stron transakcji lub uczestników będących stronami rozliczenia w celu prawidłowego spełnienia przez strony świadczeń pieniężnych lub niepieniężnych, wynikających z zawartych transakcji.
2. Spółka prowadząca izbę rozliczeniową organizuje system zabezpieczania płynności rozliczania transakcji zawieranych na rynku regulowanym, a w przypadku rozliczania transakcji zawartych w alternatywnym systemie obrotu - może organizować system zabezpieczania płynności rozliczania transakcji zawieranych w tym systemie.

3. Spółka prowadząca izbę rozliczeniową może występować jako strona transakcji zawieranych na rynku regulowanym lub w alternatywnym systemie obrotu w związku z funkcjonowaniem odpowiednio systemów, o których mowa w ust. 2, zgodnie z ich celem.”;

13) w art. 156 ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Nie stanowi wykorzystywania informacji poufnej:

- 1) zawieranie transakcji służących realizacji ustawowych zadań w zakresie polityki pieniężnej lub dewizowej państwa albo zarządzania długiem publicznym, zawieranych przez osoby uprawnione do reprezentowania właściwych organów państwowych, w tym Narodowego Banku Polskiego, a także przez Europejski System Banków Centralnych;
- 2) nabywanie instrumentów finansowych w celu stabilizacji ich ceny w obrocie na rynku regulowanym, w trybie, terminie i na warunkach określonych w przepisach, o których mowa w art. 39 ust. 3 pkt 1;
- 3) nabywanie akcji własnych przez spółkę publiczną lub podmiot działający na jej rachunek, w trybie, terminie i na warunkach określonych w przepisach, o których mowa w art. 39 ust. 3 pkt 1;
- 4) wykonanie umowy zobowiązującej do zbycia lub nabycia instrumentów finansowych, zawartej na piśmie z datą pewną przed uzyskaniem informacji poufnej;
- 5) zawieranie transakcji lub nabywanie instrumentów finansowych przez podmiot rozliczający – jeżeli następuje to w bezpośrednim związku z dokonywaniem rozliczenia transakcji.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 185, poz. 1439 oraz z 2010 r. Nr 167, poz. 1129) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 67 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

- „3. Zakazu, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się do Krajowego Depozytu, spółki, której Krajowy Depozyt przekazał wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz izby rozliczeniowej – jeżeli nabycie lub zbycie papierów wartościowych przez te podmioty następuje w bezpośrednim związku z dokonywaniem rozliczenia transakcji.”;

2) w art. 90 ust. 1c otrzymuje brzmienie:

„1c. Przepisów niniejszego rozdziału nie stosuje się w przypadku nabywania akcji:

- 1) w ramach systemu zabezpieczania płynności rozliczania transakcji, na zasadach określonych przez:
 - a) Krajowy Depozyt w regulaminie, o którym mowa w art. 50 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi,

- b) spółkę, której Krajowy Depozyt przekazał wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, w regulaminie, o którym mowa w art. 48 ust. 15 tej ustawy,
 - c) spółkę prowadzącą izbę rozliczeniową w regulaminie, o którym mowa w art. 68b ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi;
- 2) przez Krajowy Depozyt, spółkę której Krajowy Depozyt przekazał wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz spółkę prowadzącą izbę rozliczeniową – w ramach dokonywanych przez nie rozliczeń transakcji.”.

Art. 3. Ustawachodzi w życie po upływie 60 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE WPROWADZENIA W PRAWIE POLSKIM TZW. NOWACJI ROZLICZENIOWEJ

W większości systemów prawa w Europie i na świecie istnieją regulacje pozwalające zastosować mechanizm nowacji jako elementu zawierania i rozliczania transakcji na rynku finansowym (na giełdach papierów wartościowych oraz na rynkach pozagiełdowych). Polska jest jednym z ostatnich krajów, w którym rozwiązania te nie zostały uregulowane w przepisach prawa.

Niniejszy projekt nowelizacji ustawy o obrocie instrumentami finansowymi ma na celu wprowadzenie mechanizmu nowacji rozliczeniowej, który pozwoli na dostosowanie rynku krajowego do podstawowych standardów międzynarodowych. Obecny brak tego rozwiązania powoduje, że dla wielu inwestorów zagranicznych mechanizm rozliczenia transakcji giełdowych na rynku polskim jest nieczytelny a tym samym może być powodem uznania Polski jako kraju większego ryzyka rozliczeniowego.

Regulacje unijne, w szczególności projekt *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie transakcji na instrumentach pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, partnerów centralnych i repozytoriów transakcji* (tzw. EMIR), wprowadzają we wszystkich krajach wymóg dokonywania rozliczeń w oparciu o wykorzystanie funkcji partnera centralnego (*central counterparty*)¹, której częścią składową jest wykorzystanie mechanizmu polegającego na tym, że podmiot rozliczający transakcje staje się kupującym dla każdego sprzedającego i sprzedającym dla każdego kupującego, wygaszając w ten sposób prawa i obowiązki pierwotnych stron względem siebie.

Tym samym nie ma możliwości stosowania na podstawie obecnie obowiązującego prawa polskiego zapisów rozporządzenia EMIR, bez zmian polegających na wprowadzeniu mechanizmu, dzięki któremu podmiot rozliczający transakcje wstąpi w procesie rozliczenia w prawa i obowiązki stron transakcji.

Bez dokonania odpowiednich zmian, polski rynek kapitałowy nie będzie w momencie wejścia w życie Rozporządzenia EMIR należycie przygotowany (izba rozliczeniowa, która uzyskała zezwolenie na świadczenie swoich usług przed datą wejścia w życie tego rozporządzenia, będzie miała 6 miesięcy na dostosowanie się do jego wymogów, pod warunkiem jednak, że pełni funkcję partnera centralnego). To natomiast spowoduje wykluczenie krajowych podmiotów z rynku, ponieważ nie będą mogły efektywnie wykonywać zadania partnera centralnego. Z kolei transakcje zawierane na rynku będą musiały być kierowane do zagranicznych izb rozliczeniowych, które wykonują te zadania ze stratą dla bezpieczeństwa krajowego systemu finansowego. W związku z tym krajowe podmioty nie będą miały możliwości konkurencyjności z zagranicznymi izbami rozliczeniowymi, zaś dochody z tytułu rozliczeń będą umiejscowione poza granicami RP.

Nowacja rozliczeniowa jest konstrukcją umowną, odrębną od innych konstrukcji cywilnoprawnych określonych w przepisach Kodeksu cywilnego (art. 506-525), która została określona wyłącznie na potrzeby procesu rozliczenia transakcji zawieranych na rynku finansowym. Polega ona na tym, że w momencie przyjęcia przez izbę rozliczeniową transakcji do rozliczenia podmiot ten wstępuje w prawa i obowiązki pierwotnych stron transakcji. Wprowadzenie mechanizmu nowacji czyni zatem izbę rozliczeniową podmiotem

¹ Funkcja centralnego partnera polega na wstąpieniu podmiotu będącego izbą rozliczeniową w miejsce każdej strony transakcji, czyli przejęciu jej praw i obowiązków związanych z wykonaniem zawartej transakcji na rynku finansowym

bezpośrednio odpowiedzialnym za rozliczenie transakcji, jako że z momentem przyjęcia transakcji do rozliczenia musi doprowadzić do wykonania transakcji, także z wykorzystaniem własnego majątku w celu spełnienia świadczeń, jakie wynikają z tych transakcji. Tym samym wzmacnia to system dokonywanych rozliczeń, ponieważ gwarantuje stronom transakcji jej wykonanie. Wprowadzając tę zmianę spełnione zostaną więc międzynarodowe standardy, przez co podniesie się konkurencyjność polskiego rynku kapitałowego. Warto przy tym wskazać, że zgodnie z IV aktualizacją dyrektywy o wymogach kapitałowych (Dyrektyw 2006/48/EC i 2006/49/EC) oraz pracami Bazylejskiego Komitetu Nadzoru Bankowego uwypuklone mają być różnice w zakresie wymagań kapitałowych pomiędzy transakcjami rozliczonymi centralnie, tj. przez izby rozliczeniowe, które pełnią funkcję partnera centralnego, a innymi transakcjami.

Konstrukcja nowacji rozliczeniowej, zgodnie z projektem, będzie mogła znaleźć zastosowanie w stosunku do transakcji zawieranych na rynku zorganizowanym (giełdowym, pozagiełdowym oraz w obrocie alternatywnym), jak również zawieranych poza tym rynkiem.

W szczególności w czasach określonych jako czasy o zwiększonym ryzyku inwestycyjnym kwestia stosowania mechanizmu nowacji rozliczeniowej staje się istotnym elementem dla podejmowania decyzji przez inwestorów krajowych i zagranicznych. To właśnie model partnera centralnego, którego nowacja jest częścią ogranicza ryzyko niewypłacalności drugiej strony transakcji. Brak takich rozwiązań w 2008r. był jedną z przyczyn ograniczenia płynności na rynku międzybankowym, gdzie banki w lepszej kondycji finansowej nie chciały zawierać transakcji z innymi bankami o niepewnej sytuacji finansowej. W przypadku zastosowania mechanizmu nowacji ryzyko to przejmie izba rozliczeniowa (w polskich warunkach KDPW_CCP S.A.), posiadająca w tym celu odpowiednie kapitały i system gwarantowania rozliczeń na wypadek niewypłacalności strony transakcji.

Tym samym projekt ten powinien być uznany jako priorytetowy na rynku kapitałowym z uwagi na niepewność finansową występująca na rynku oraz przepisy unijne, których wprowadzenie (bez odpowiednich zmian w prawie polskim – nowacja rozliczeniowa) spowoduje przeniesienie rynku rozliczeń do zagranicznych systemów.

Identyfikacja zmian

Przedmiotowe zmiany obejmują przede wszystkim następujące zmiany w *ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi*:

- art. 45b

Zmiana definicji rozliczenia polegająca na uwzględnieniu w procesie rozliczenia nowacji rozliczeniowej,

- art. 45e

Zmiana polegająca na wyłączeniu z masy upadłości uczestnika przedmiotu zabezpieczenia ustanowionego przez podmiot zawierający transakcje poza obrotem zorganizowanym, które na podstawie przepisów podlegają obowiązkowi rozliczenia przez izbę,

- dodanie art. 45g

Zmiana ma na celu uwzględnienie w procesie rozliczenia przypadku, w którym rozliczane transakcje są zawierane przez podmiot nie będący stroną rozliczenia. Dodany przepis przewiduje wówczas konieczność rozliczania tych transakcji wyłącznie za pośrednictwem przez uczestnika izby rozliczeniowej, który będzie stroną rozliczenia,

- dodanie art. 45h

Zmiana wprowadzająca mechanizm nowacji rozliczeniowej oraz regulująca skutki jego zastosowania,

- art. 50, art. 68b

Zmiany polegające na wprowadzeniu dodatkowego zakresu w regulacjach izby,

- art. 68

Zmiana ma umożliwić w szczególności organizowanie funduszy zabezpieczających dla transakcji zawieranych poza rynkiem zorganizowanym,

- art. 68a

Zmiana ma w szczególności umożliwić podmiotom prowadzącym izbę rozliczeniową rozliczać transakcje zawierane poza rynkiem zorganizowanym, które na podstawie przepisów podlegają obowiązkowi rozliczenia przez izbę,

- inne zmiany dostosowujące (art. 45d, art. 45f, art. 48, art. 59, art. 68c, art. 156) .

Ponadto proponuje się wprowadzenie zmian dostosowujących w innych ustawach:

- w ustawie o ofercie publicznej (art. 67, art. 90).

OCENA SKUTKÓW WPROWADZENIA NOWACJI ROZLICZENIOWEJ W PRAWIE POLSKIM

Podmioty, na które oddziałują projektowane zmiany.

Projektowane zmiany oddziałują na krajowe izby rozliczeniowe oraz strony transakcji zawartych na rynku finansowym.

Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych.

Projektowane zmiany nie będą miały wpływu na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość.

Projektowane zmiany będą miały wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, ponieważ zapewniają konkurencyjność krajowych izb rozliczeniowych wobec zagranicznych podmiotów.

Wskazanie źródeł finansowania.

Projektowane zmiany nie pociągają za sobą obciążeń ze strony finansów publicznych.

Zgodność z prawem Unii Europejskiej.

Projektowane zmiany są zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 29 marca 2012 roku

BAS-WAPEiM-726/12

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna

w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Sławomir Neumann)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt przewiduje:

- dodanie art. 45g oraz art. 45 h w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi¹ (dalej: ustawa o obrocie),
- zmianę art. 45b, 45d, 45e, 45f, 48, 50, 59, 68, 68a, 68b, 68c i art. 156 w ustawie o obrocie,
- zmianę art. 67 oraz art. 90 w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych².

Projekt ustawy wprowadza mechanizm umożliwiający dokonywanie rozliczeń na rynku instrumentów finansowych w ten sposób, że podmiot rozliczający transakcje wstępnie w prawa i obowiązki strony transakcji względem drugiej strony transakcji albo uczestnika będącego drugą stroną rozliczenia transakcji.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 60 dni od dnia ogłoszenia.

¹ tekst jedn. Dz.U. z 2010 r. Nr 211, poz. 1384, ze zm.

² tekst jedn. Dz.U. z 2009 r. Nr 185, poz. 1439, ze zm.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Do aktów prawnych Unii Europejskiej regulujących obrót instrumentami finansowymi należą:

- dyrektywa 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych zmieniająca dyrektywę Rady 85/611/EWG i 93/6/EWG i dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 93/22/EWG³, czyli tzw. **MiFID** (*Markets in Financial Instruments Directive* - dyrektywa w sprawie rynków instrumentów finansowych), wraz z następującymi aktami wykonawczymi:
 - (i) dyrektywą Komisji 2006/73/WE z dnia 10 sierpnia 2006 r. wprowadzającą środki wykonawcze do dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwa inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tejże dyrektywy⁴,
 - (ii) rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1287/2006 z dnia 10 sierpnia 2006 r. wprowadzającym środki wykonawcze do dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do zobowiązań przedsiębiorstw inwestycyjnych w zakresie prowadzenia rejestrów, sprawozdań z transakcji, przejrzystości rynkowej, dopuszczania instrumentów finansowych do obrotu oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tejże dyrektywy⁵;
- dyrektywa 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie wykorzystywania poufnych informacji i manipulacji na rynku (nadużyć na rynku)⁶, czyli tzw. **MAD** (*Market Abuse Directive* – dyrektywa w sprawie nadużyć na rynku), wraz z następującymi aktami wykonawczymi:
 - (i) dyrektywą Komisji 2003/124/WE z dnia 22 grudnia 2003 r. wykonującą dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie definicji i publicznego ujawniania informacji wewnętrznych oraz definicji manipulacji na rynku⁷,
 - (ii) dyrektywą Komisji 2003/125/WE z dnia 22 grudnia 2003 r. wykonującą dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie uczciwego przedstawiania zaleceń inwestycyjnych oraz ujawniania konfliktów interesów⁸,

³ Dz. Urz. UE L 145 z 30.4.2004, str. 1, polskie wydanie specjalne: rozdz. 6, tom 7, str. 263, ze zm.

⁴ Dz. Urz. UE L 241 z 2.9.2006, str. 26

⁵ Dz. Urz. UE L 241 z 2.9.2006, str. 1

⁶ Dz. Urz. UE L 96 z 12.4.2003, str. 16, polskie wydanie specjalne: rozdz. 6, tom 4, str. 367, ze zm.

⁷ Dz. Urz. UE L 339 z 24.12.2003, str. 70, polskie wydanie specjalne: rozdz. 6, tom 6, str. 348

⁸ Dz. Urz. UE L 339 z 24.12.2003, str. 73, polskie wydanie specjalne: rozdz. 6, tom 6, str. 351

(iii) dyrektywą Komisji 2004/72/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. wykonującą dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie dopuszczalnych praktyk rynkowych, definicji informacji wewnętrznej w odniesieniu do towarowych instrumentów pochodnych, sporządzania list osób mających dostęp do informacji wewnętrznych, powiadamiania o transakcjach związanych z zarządem oraz powiadamiania o podejrzanych transakcjach⁹;

- dyrektywa 97/9/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 marca 1997 r. w sprawie systemów rekompensat dla inwestorów¹⁰;
- dyrektywa 98/26/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 maja 1998 r. w sprawie zamknięcia rozliczeń w systemach płatności i rozrachunku papierów wartościowych¹¹;
- dyrektywa 2001/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie dopuszczenia papierów wartościowych do publicznego obrotu giełdowego oraz informacji dotyczących tych papierów wartościowych, które podlegają publikacji¹²;
- dyrektywa 2002/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie dodatkowego nadzoru nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń oraz przedsiębiorstwami inwestycyjnymi konglomeratu finansowego i zmieniająca dyrektywy Rady 73/239/EWG, 79/267/EWG, 92/49/EWG, 92/96/EWG, 93/6/EWG i 93/22/EWG oraz dyrektywy 98/78/WE i 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady¹³;
- dyrektywa 2006/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych (wersja przeredagowana)¹⁴;
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/78/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie zmiany dyrektyw 98/26/WE, 2002/87/WE, 2003/6/WE, 2003/41/WE, 2003/71/WE, 2004/39/WE, 2004/109/WE, 2005/60/WE, 2006/48/WE, 2006/49/WE i 2009/65/WE w odniesieniu do uprawnień Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego), Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych) oraz Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych)¹⁵.

⁹ Dz. Urz. UE L 162 z 30.4.2004, str. 70, polskie wydanie specjalne: rozdz. 6, tom 7, str. 413

¹⁰ Dz. Urz. WE L 84 z 26.3.1997, str. 22, Dz. Urz. UE polskie wydanie specjalne: rozdz. 6, tom 2, str. 311

¹¹ Dz. Urz. WE L 166 z 11.6.1998, str. 45, Dz. Urz. UE polskie wydanie specjalne: rozdz. 6, tom 3, str. 107, ze zm.

¹² Dz. Urz. WE L 184 z 6.7.2001, str. 1, Dz. Urz. UE polskie wydanie specjalne: rozdz. 6, tom 4, str. 24, ze zm.

¹³ Dz. Urz. UE L 35 z 11.2.2003, str. 1, polskie wydanie specjalne: rozdz. 6, tom 4, str. 340, ze zm.

¹⁴ Dz. Urz. UE L 177 z 30.6.2006, str. 201, ze zm.

¹⁵ Dz. Urz. UE L 331 z 15.12.2010, str. 120

W tym miejscu należy wskazać na inicjatywy Komisji, wzbogacające lub modyfikujące instrumentarium prawne służące do regulacji obrotu instrumentami finansowymi.

Wiąże się to przede wszystkim z następującymi projektami:

- wniosek Komisji z 15 września 2010 r. KOM(2010) 484 wersja ostateczna – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, partnerów centralnych i repozytoriów transakcji (tzw. **EMIR** - *European Market Infrastructure Regulation*);
- wniosek Komisji z 20 października 2011 r. KOM(2011) 656 wersja ostateczna – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rynków instrumentów finansowych uchylająca dyrektywę 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (wersja przekształcona) (tzw. **MiFID II**, mający zastąpić wskazaną wyżej dyrektywę MiFID);
- wniosek Komisji z 20 października 2011 r. KOM(2011) 652 wersja ostateczna – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniające rozporządzenie [EMIR] w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem (tzw. **MiFIR** - *Markets in Financial Instruments Regulation*);
- wniosek Komisji z 20 października 2011 r. KOM(2011) 654 wersja ostateczna – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie sankcji karnych za wykorzystywanie informacji poufnych i manipulacje na rynku (tzw. **MAD II**);
- wniosek Komisji z 20 października 2011 r. KOM(2011) 651 wersja ostateczna – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wykorzystywania informacji poufnych (tzw. **MAR** – *Market Abuse Regulation* mający zastąpić wskazaną wyżej dyrektywę MAD).

Inicjatywa Komisji w powyższych sprawach nie doprowadziła jeszcze do wydania aktów prawnych.

Kwestie stanowiące przedmiot projektu ustawy nie są regulowane prawem Unii Europejskiej.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Przedmiot projektu ustawy nie jest objęty obowiązującym prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 127 ust. 4 tiret drugim Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Europejski Bank Centralny (dalej: EBC) jest konsultowany przez władze krajowe w sprawie każdego projektu regulacji w dziedzinach podlegających jego kompetencji, lecz w granicach i na warunkach określonych przez Radę.

Zgodnie z art. 2 decyzja Rady z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych¹⁶, władze państw członkowskich zasięgają opinii EBC w sprawie każdego projektu przepisu prawnego w dziedzinach podlegających jego kompetencji, zgodnie z Traktatem, szczególnie odnośnie do: spraw walutowych, środków płatności, krajowych banków centralnych, gromadzenia, tworzenia i upowszechniania systemów walutowych, finansowych, bankowych, płatności oraz statystyk bilansów płatniczych, systemów płatności i rozliczeń, zasad mających zastosowanie do instytucji finansowych, w zakresie, w jakim wywierają istotny wpływ na stabilność instytucji finansowych i rynków. Ponadto władze państw członkowskich spoza strefy euro zasięgają opinii EBC w sprawie każdego projektu przepisu prawnego w sprawie instrumentów polityki pieniężnej. EBC, niezwłocznie po przyjęciu każdego projektu przepisu prawnego, powiadamia organ władzy, który korzysta z konsultacji, czy, w jego opinii, dane przepisy są w ramach jego kompetencji.

Biuro Analiz Sejmowych podnosi wątpliwość, czy projektowana ustawa jest projektem regulacji w dziedzinie podlegających kompetencji EBC. Jednakże projekt ustanawia zasady mające zastosowanie do instytucji finansowych mogące mieć istotny wpływ na stabilność instytucji finansowych i rynków. Z tych względów, projekt powinien być poddany konsultacjom EBC.

4. Konkluzja

Przedmiot poselskiego projektu ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz innych ustaw nie jest objęty prawem UE.

Projekt powinien być poddany konsultacjom Europejskiego Banku Centralnego.

Szef Kancelarii Sejmu

Lech Czapla

¹⁶ Dz. Urz. WE L z 3.7.1998, str. 42, Dz. Urz. UE polskie wydanie specjalne rozdz. 1, tom 1, str. 446

Warszawa, 29 marca 2012 roku

BAS-WAPEiM-727/12

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Sławomir Neumann) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.

Projekt przewiduje:

- dodanie art. 45g oraz art. 45 h w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi¹ (dalej: ustawa o obrocie),
- zmianę art. 45b, 45d, 45e, 45f, 48, 50, 59, 68, 68a, 68b, 68c i art. 156 w ustawie o obrocie,
- zmianę art. 67 oraz art. 90 w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych².

Projekt ustawy wprowadza mechanizm umożliwiający dokonywanie rozliczeń na rynku instrumentów finansowych w ten sposób, że podmiot rozliczający transakcje wstępuje w prawa i obowiązki strony transakcji względem drugiej strony transakcji albo uczestnika będącego drugą stroną rozliczenia transakcji.

Przedmiot projektu ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej** w rozumieniu art. 95a Regulaminu Sejmu.

Szef Kancelarii Sejmu

Lech Czapla

¹ tekst jedn. Dz.U. z 2010 r. Nr 211, poz. 1384, ze zm.

² tekst jedn. Dz.U. z 2009 r. Nr 185, poz. 1439, ze zm.